

Indsigelse til udkast til Kommuneplan 2021-2033

Indledning

Vester Husby Grundejerforening (VHGF) ønsker hermed at kommentere og komme med indsigelse til udkast til Kommuneplan 2021-2033.

Vester Husby Grundejerforening (VHGF) repræsenterer ca. 700 grundejere i Vester Husby. VHGF har bl.a. til formål at bevare stedets egenart og skønhed og at være en forhandlingsberettiget repræsentation over for offentlige myndigheder.

VHGF har tidligere med tilfredshed noteret, at tidligere kommuneplaner var udformet ud fra kommunens ønske om at bevare Vester Husbys egenart og skønhed ved at værne om stedets landskabs-, natur-, miljø- og kulturværdier. VHGF delte således kommunens opfattelse, at dette med fordel kunne ske ved at genskabe Græm Kær som vådområde. Dette kunne evt. ske kombineret med delvis udnyttelse til landbrugsdrift, primært til græsning som tidligere. VHGF deltager fortsat gerne i et samarbejde med lodsejere og kommunen herom, også med tanke på, at det vil styrke den grønne turisme, som sker i området, ikke mindst i form af de mange cyklister, der følger Vestkyststien og netop ved Græm Kær passerer et af rutens smukkeste landskaber. Beklageligvis indeholder kommuneplanen for 2021-2033 ingen overvejelser for, hvorledes kommunen i sin planlægning for Vester Husby og Græm Kær kan bidrage til at værne om disse værdier af national interesse og kan bidrage til at styrke denne form for grøn turisme af betydning for hele Vestkysten.

Holstebro kommunes forslag til Kommuneplan 2021-2033 afviger fra tidligere kommuneplaner på væsentlige områder, som kan være af stor betydning for bevarelsen af områdets egenart og skønhed.

Holstebro Kommune begyndte få måneder efter vedtagelsen af Kommuneplan 2017-2029 at arbejde på en udstykningsplan i et enestående landskabs-, natur- og kulturområde i Vester Husby. Men kommunen har tilsyneladende erkendt, at Kommuneplan 2017-2029 og tidligere kommuneplaner er en hindring for udstykningsplanerne. Den har derfor sat arbejdet i bero og forsøger med en ny kommuneplan at skaffe sig flere frihedsgrader. Det kan imidlertid kun ske ved at arbejde for en kommuneplan, der i modsætning til tidligere kommuneplaner er stærkt mangelfuld og i direkte modstrid med intentionerne for gældende planlovgivning, specielt vedrørende rammer, redegørelse og strategiske mål for Klitlandskabet Vesterhavet og sommerhusområdet Vester Husby.

VHGF ønsker derfor med denne indsigelse at gøre opmærksom på, at de statslige rammer for kommuneplaner, herunder især hensyntagen til nationale interesser vedrørende bevaringsværdige landskaber og vedrørende bevaring og forbedring af natur og miljø i Natura 2000 områder i såvel Holstebro Kommune som i nabokommunen Ringkøbing-Skjern ikke adresseres i udkastet til kommuneplan 2021.

For overskuelighedens skyld vil VHGF disponere indsigelsen i følgende punkter:

1. Kommuneplanen strider mod intentionerne i Planloven.
2. Kommuneplanen strider mod nationale interesser.

3. Kommuneplanen tager ikke hensyn til væsentlige Natura 2000 problemer i Holstebro Kommune og i nabokommunen Ringkøbing-Skjern.

Intentionerne i planloven

Det erklærede formål med den ny planlov vedtaget 2017, Lov nr. 688, var gennem afskaffelse af en række bestemmelser for byzone og landdistrikter at give mere plads til vækst og udvikling. Dette ønskedes også for kystnærhedszonen, dog inden for nationalt administrerede rammer. Således skulle kommunerne kun kunne disponere frit med anlæg af nye sommerhusområder uden for kystnærhedszonen, og bortset fra i særlige udviklingsområder i kystnærhedszonen udpeget efter ansøgning kan der ikke foretages udstykning af nye sommerhusgrunde i kystnærhedszonen med mindre, der opnås ministeriel tilladelse under nærmere angivne vilkår for den enkelte kommune. Det er i lyset af det nationale tilsyn med antallet af sommerhusgrunde i sommerhusområder i kystnærhedszonen en åbenbar mangel, at udkast til ny kommuneplan ikke som i den foregående kommuneplan oplyser antallet af bebyggede og ubebyggede sommerhusgrunde i Vester Husby, jf. rammer for Sommerhusområdet Vester Husby.

Et centralt formål med den ny planlov i 2017 var endvidere at sikre kommunerne større frihed til fremme af vækst og udvikling samtidig med, at de sikrer bevaring af natur-, miljø-, landskabs- og kulturværdier. I kommuneplanen er dette udtryk som Holstebros Kommunes ønske om gennem planlægning at give mulighed for benyttelse og bevarelse af kommunens fysiske rum. Kommunen udtrykker ønske om at afveje de forskellige hensyn over for hinanden, men formuleret, så denne politiske beslutningsproces kan ske frit uden faglig underbygning eller hensyntagen til nationale interesser i bevaring af disse værdier.

Planloven fra 2017 med tilhørende bemærkninger og oversigter samt de politiske tilkendegivelser i forligsteksten Politisk Aftale fra juni 2016 og Forhandlingerne i Folketinget om lovens vedtagelse lagde på ingen måde op til en så høj grad af kommunalpolitisk handlefrihed. Den øgede frihed begrundedes med, at storkommunerne var blevet fagligt styrkede, så de kan skabe et fuldt oplyst grundlag for politikerne, herunder for bl.a. at sikre bevaring af natur-, miljø-, landskabs- og kulturværdier af national interesse, således at disse ikke skades unødigt, når økonomisk vækst og bl.a. øget turisme ønskes fremmet. Det er derfor direkte imod intentionerne i Planloven, når udkast til ny kommuneplan indeholder et mindre oplyst beslutningsgrundlag end tidligere kommuneplaner, der udformedes med eksplicit baggrund i tidligere amtslig og regional planlægning til bevaring af sådanne værdier af national interesse, i tidligere lovgivning betegnet overordnede interesser, og imod intentionerne, når det nye udkast til kommuneplan i modsætning til tidligere kommuneplanlægning ikke adresserer forpligtelsen til at beskytte og forbedre natur og miljø i Natura 2000 habitatområder med forbindelse til Vester Husby.

Negligering af nationale interesser

I kommuneplanen for 2017-2029 s. 46-48 foretager kommunen en gennemgang af "Klitlandskabet Vesterhavet". Gennemgangen, anbefalingerne og de anvendte begreber i analysen af landskabet efterlader ikke læseren i tvivl om, at der er tale om et bevaringsværdigt landskab, som det er en national interesse at bevare.

Det anføres, at det bevaringsværdige landskab består af tre delområder, selve klitlandskabet længst mod vest, Husby plantage, der ligger mellem sommerhusområder mod nord ved Bjerghuse og i syd mod Vester Husby, og som det tredje delområde Græm Kær, der ligger som et åbent fladt lavbundsområde mellem klitlandskab og plantage vest og nord for det sammenhængende sommerhusområde i Vester Husby. I overensstemmelse med By- og Landskabsstyrelsens metode gennemgås de tre delområder hver for sig, idet de hver har deres karakteristika, men samlet udgør en integreret del af det bevaringsværdige landskab.

Græm Kær, der omtales som liggende midt i det samlede karakterområde, anbefales genskabt som vådområde bl.a. for at styrke oplevelsen af det bevaringsværdige landskab. Det anføres, at Græm Kær er det eneste sted i det samlede område præget af dyrkede marker og afgræssede arealer. Det anføres, at der er tale om lavbundsarealer. Området betegnes som lille i skala, men at det fremtræder enkelt og tydeligt i landskabet, samt at det visuelt fremstår roligt og uden forstyrrelse af tekniske anlæg. Der skrives videre om Græm Kær, at den nuværende landskabskarakter ikke afspejler oprindelsen som lavbundsareal (kær). Den nuværende arealanvendelse med landbrugsdrift, bl.a. illustreret med foto af en majsmark, slører og giver et karaktersvagt indtryk af naturgrundlaget, anføres det. Spredt, men begrænset sommerhusbebyggelse og vejforløb kan ses som forstyrrende elementer, men ændrer ikke ved den nævnte ro i landskabet, og at den åbne flade, som kæret udgør, indgår som et væsentligt element i de oplevelsesrige panoramaudsigter, som "Klitlandskabet Vesterhavet" er rigt på.

For delområdet, der udgøres af klitlandskabet, fremhæver kommuneplanen, at der bl.a. er en række "markante klitter" beliggende ud for sommerhusområdet Vester Husby. Herfra kan man se ud over havet, klitlandskabet, plantage, kær og enkelte spredte sommerhuse i landskabet samt fjernest syd og øst for kæret det sammenhængende sommerhusområde "pakket ind" i nåletræsbeplantning. Udsigterne betegnes som oplevelsesrige og "særligt sårbare".

"Klitlandskabet Vesterhavet" betegnes i kommuneplanen som særligt sårbart over for ændringer. Det anføres i forlængelse heraf, at der ikke bør ske skovrejsning i området, da det vil sløre karaktertrækkene med lysåbne arealer og klitter, herunder også gældende Græm Kær. Og videre anføres det, at der kun er landbrugsbygninger i Græm Kær, og vurderingen er, at der ikke er plads til yderligere landbrugsbyggeri, "da det vil modarbejde muligheden for at genskabe områdets karakter som kær". Græm Kær udpeges som særligt sårbart delområde, dels som et lysåbent område, dels som potentielt naturområde.

Klitlandskabet Vesterhavet indgår i hele det bevaringsværdige storlandskab, der strækker sig ind i Herning og Ringkøbing-Skjern kommuner

Denne beskrivelse med tilhørende anbefalinger til at sikre og bevare landskabsværdier af national interesse bygger på den landskabskarakteranalysemetode, der blev udviklet i 2007, og som i Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning nævnes som et muligt fagligt redskab for kommunerne, jf. Erhvervsstyrelsen marts 2018. Kommunen oplyser i udkast til kommuneplan 2021-2033, at den har anvendt denne metode, ganske som det var tilfældet ved udarbejdelsen af de to foregående kommuneplaner for 2013-2025 og 2017-2029.

I udkast til ny kommuneplan 2021-2033 indeholder landskabskarakteranalysen under Miljø/Landskab/Redegørelse/Bevaringsværdige landskaber og Miljø/Landskab/Redegørelse/større

sammenhængende landskaber flere meget lidt forpligtende formuleringer. Ikke mindre bekymrende og fagligt uforståeligt er det, at selve landskabskarakteranalysen er mere summarisk og holdt i mindre præcise og udtømmende formuleringer end tidligere kommuneplaner. Selv en mindre trænet læser vil f.eks. bemærke forskellen i gennemgangen af Klitlandskabet Vesterhavet, der tydeligvis afspejler ønsket om at nedtone de nationale interesser i at bevare dette landskab som beskrevet senest i 2017. En konkretisering heraf kan ske med tre eksempler.

Forbuddet mod at indskrænke bevaringsværdige landskaber søges imødegået ved en udvanding af begrebet. Udkastet udvider det bevaringsværdige landskab i Klitlandskab Vesterhavet til også at omfatte det sammenhængende sommerhusområde, selv om dette nok rummer kulturelle, men ikke landskabelige værdier. I kommuneplanen for 2013-2025 lagde man vægt på at redegøre for kommunens arbejde med afgrænsningen af bevaringsværdige landskaber. Der skete en afgrænsning i forlængelse af tidligere planlægning og gentaget i 2017, hvor man som ovenfor nævnt inkluderede Græm Kær i det bevaringsværdige landskab, men ikke det sammenhængende sommerhusområde, i planmæssig henseende betegnet Vester Husby område 1.2. Og det anførtes, at man omhyggeligt havde foretaget afgrænsning af bevaringsværdige landskaber, så der ”ikke er overlap med sommerhusområder”, jf. Kommuneplan 2013-2025 s. 258. Det i planmæssig henseende betegnede sommerhusområde 1.1. mod vest og nord med Græm Kær var netop planlagt til at være en del af det bevaringsværdige landskab med åbent slettelandskab, plantage og klitter, alene med spredt eksisterende bebyggelse og enkelte nye grunde placeret underordnet landskabskarakteren.

Som et andet eksempel kan nævnes redegørelsen for klitlandskabet og de sårbare panoramaudsigter. I udkastet til ny kommuneplan fremhæver man en klitudsigt ud for plantagens nordlige del. Den omtales som en meget besøgt turistattraktion. De flere, mere besøgte og højere klittoppe vest for det sammenhængende sommerhusområde, som blev fremhævet senest i kommuneplanen for 2017-2029 bl.a. i kraft af det åbne sletteland med Græm Kær, lades uomtalt i udkast til ny kommuneplan 2021-2033.

Og som det tredje eksempel kan nævnes selve Græm Kær, der i udkast til ny kommuneplan blot omtales som et landbrugsområde. Græm Kær blev med rette i kommuneplanen for 2017 beskrevet som et lavbundsområde, der med fordel kunne ændres fra landbrugsområde til sin oprindelige status som vådområde. Udeladelsen af dette strategiske mål for en genopretning af Græm Kær er direkte i modstrid med nationale interesser for at bevare og forbedre natur- og miljøværdier, herunder også i modstrid med nationale forpligtelser over for EU, som det vil blive belyst nedenfor.

Udvandingen af redegørelsen for landskabskarakterområdet Klitlandskabet Vesterhavet forekommer overraskende, da der ikke er foretaget en ny analyse med anvendelse af en anden faglig metode, og ikke mindst da landskabet er uændret siden udarbejdelsen af tidligere kommuneplaner. VHGF ønsker derfor at gøre indsigelse mod hele afsnittet om Klitlandskab Vesterhavet i udkast til ny kommuneplan og ønsker teksten erstattet med den fagligt sobre redegørelse med tilhørende anbefalinger og strategiske mål, som blev vedtaget med kommuneplan 2017-2029. Det strategiske mål for landskabet bør fortsat være beskyt. Ændringer må fortsat kun ske, når det bevarer eller styrker landskabets karakter, således bl.a. ved, at Græm Kær genskabes som kær.

Manglende redegørelse for varetagelse af internationale natur- og miljøinteresser

Udkast til Kommuneplanen for 2021-2033 åbner for, at kommunen uden at være forelagt et fuldt oplyst grundlag iværksætter planlægning, der strider mod at bevare og forbedre natur- og miljøværdier af national interesse, herunder også værdier, der som Natura 2000 områder er beskyttet gennem EU-direktiver og beliggende i Holstebro og Ringkøbing-Skjern kommuner. Omtalen af Græm Kær eksemplificerer dette.

Som nævnt ovenfor beskrives Græm Kær i udkast til kommuneplan 2021-2033 blot som et almindeligt stykke landbrugsjord. Der er ikke som i den foregående kommuneplan 2017-2029 oplysninger om, at der er tale om lavbundsjord, der med fordel kan reetableres som vådområde. Kommunen opfylder ganske vist sine forpligtelser ifølge planloven til at udpege større lavbundsområder andre steder i kommunen, som med høj økonomisk rentabilitet kan gendannes som vådområder. Det fjerner imidlertid ikke fordelene nævnt i den foregående kommuneplan ved at gendanne Græm Kær som vådområde, ligesom kommunen med udkastet til ny kommuneplan samtidig forbigår, at kun naturgenopretning med mindsket afvanding af Græm Kær kan bidrage til at bevare og forbedre natur- og miljøtilstanden i tilgrænsende områder, der er fredede og udpeget som Natura 2000 habitatområder.

Den nuværende hårde afvanding af Græm Kær er begrundet i hensynet til landbrugsdrift gennem et projekt medio 1950'erne og den eksisterende sommerhusbebyggelse i Vester Husby ved et projekt primo 1990'erne. Niveauet for afvandingen ud fra sidstnævnte hensyn fjernedes med kommunens kloakering af Vester Husby for en halv snes år siden, og niveauet er i dag bestemt af hensynet til landbrugsdriften i Græm Kær. Det er imidlertid åbenbart, at afvandingen har negativ påvirkning af det nærliggende Natura 2000 område. Samsillet mellem grundvandsstanden i Græm Kær og omliggende Natura 2000 beskyttede områder vil kun øges i de kommende årtier med større udsving mellem meget våde og meget tørre perioder og stigende grundvandsniveau som følge af havvandsstigninger, der påvirker grundvandsniveauet i Græm Kær. Betydningen af konsekvenserne af klimaændringer for natur- og miljøværdier af international betydning i Klitlandskabet Vesterhavet ud over hensynet til de landskabelige værdier kan forklare, hvorfor Græm Kær i kommuneplanen 2017-2029 udpeges som et potentielt naturområde, der med fordel kan genskabes som vådområde. Det vil dermed opfylde den nationale interesse i at udvide eksisterende værdifulde naturområder, herunder i tilknytning til Natura 2000 områder.

Erkendelsen af betydningen af klimaændringerne for natur og miljø burde ikke være mindre i 2021 end 2017. Det er derfor uforståeligt, at Græm Kær i udkast til kommuneplan 2021-2033 blot omtales som almindelig landbrugsjord. Omtalen i kommuneplanen 2017-2029 som et lavbundsområde, der med fordel kan genskabes som vådområde bør gentages i den ny kommuneplan for 2021-2033.

Konklusion

VHGF må beklageligvis konstatere, at kommuneplanen for 2021-2033 vedrørende Klitlandskab Vesterhavet og Vester Husby er så mangelfuld, at den bliver direkte misvisende til at sikre bevaring og i nogle henseender forbedring af natur-, miljø-, landskabs- og kulturværdier af national interesse. Dette er desto mere bemærkelsesværdigt, da retvisende oplysninger fremlægges i den foregående kommuneplan 2017-2029, vedtaget foråret 2018. VHGF forventer derfor, at denne indsigt fører til ændring af de fremlagte oplysninger og vurderinger.

VHGF ønsker specielt at fremhæve:

1. I lyset af det nationale tilsyn med antallet af sommerhusgrunde i sommerhusområder i kystnærhedszonen er det en åbenbar mangel, at udkast til ny kommuneplan ikke som i den foregående kommuneplan oplyser antallet af bebyggede og ubebyggede sommerhusgrunde i Vester Husby, jf. rammer for Sommerhusområdet Vester Husby.
2. VHGF ønsker at gøre indsigelse mod hele afsnittet om Klitlandskab Vesterhavet i udkast til ny kommuneplan og ønsker teksten erstattet med den fagligt sobre redegørelse med tilhørende anbefalinger og strategiske mål, som blev vedtaget med kommuneplan 2017-2029. Det strategiske mål for landskabet bør fortsat være beskyt. Ændringer må fortsat kun ske, når det bevarer eller styrker landskabets karakter.
3. Erkendelsen af betydningen af klimaændringerne for natur og miljø burde ikke være mindre i 2021 end 2017. Det er derfor uforståeligt, at Græm Kær i udkast til kommuneplan 2021-2033 blot omtales som almindelig landbrugsjord. Omtalen i kommuneplanen 2017-2029 som et lavbundsområde, der med fordel kan genskabes som vådområde, bør gentages i den ny kommuneplan for 2021-2033.

Vester Husby 17.8.2021

Per Korsgaard

Formand for VHGF

Per Boje

Næstformand for VHGF